

NEOBVYKLÉ VÁNOCE

Vůně Svařeného Vína se jako had plazila Starými Nárožími. Líně zaplňovala hlavní třídu a motala hlavu všem těm rozesmátým lidem, co jdou nebo přišli oslavovat. Tu se rozverně protáhla mezerou pod dveřmi domu dvojčat Astrid a Nilse a hned zase pokračovala dál. Tam za roh, kde jen tak z nudy zatřukala na okno zatažené krajkovými záclonkami, dál a dál. Nevěděla přesně, co nebo koho, hledala, jediné, čím si byla jistá, bylo to, že to ještě nenašla. Vítr už jí trochu pocuchal načervenalé vlasy, ještě před pár hodinami tak sametově lesklé. S každou další zatačkou jako by se pomalu vytrácela, zprůhledňovala a mizela neznámo kam. Pomalu. Pomalu, ale jistě.

Na opuštěném Skořicovém Nároží se na chvíli zastavila, aby načerpala síly. *Kam dál?* Opřela se rukou o dřevěnou lavičku a zhluboka se nadechla. Při výdechu zvedla hlavu a rozhlédla se kolem dokola. V jedné z uliček lesklých deštěm se ve světle pouliční lampy objevily siluety dvou postav. Zpočátku budily zdání harmonického ticha vzdávajícího hold tomuto času. Když se však Vůně připlížila blíž, aby se taky prosytila jejich klidem, zjistila, že ticho vůbec nebylo pokorné, nýbrž odtažitě. Mezi ženou a mužem by mohlo sněžit, jaký mezi nimi panoval chlad, vznášel se tam a pronásledoval je jako nevyřčené sliby, které nemohou být splněny, jako nevyřčená slova naděje ve šťastný konec.

Vůně se opatrně propletla mezi jejich těžkými botami, obletěla jim ruce, které se takřka dotýkaly, až byla v úrovni jejich hlav, jež obkroužila. Jednou, dvakrát, třikrát, čím dál tím rychleji. *Že by to byli oni? Ti, které hledala?* Už jí to bylo jedno, potřebovala se hlavně někde ohřát.

Stáli před bytovými dveřmi, na chodbě v posledním patře jednoho z domů, který vypadal úplně stejně jako ty ostatní. Zatímco žena hledala klíč a muž nervózně podupával nohou, proplula Vůně nenápadně klíčovou dírkou na druhou stranu dveří. Rozhodla se prošmejdít byt na vlastní pěst, dokud ještě nebyla ničím rušena. Předsíň, ložnice, dětský pokoj s hračkami poházenými na podlaze, stará kuchyně s oprýskaným dřevěným stolem, na kterém stála hranatá skleněná váza, v ní jedna jediná borová větvička, aby se neřeklo, neozdobená a osamocená. Až na ni nic nenasvědčovalo tomu, že by byly Vánoce. Žádné adventní věnce, talíř s čerstvě napečenými perníčky nebyl ani na stole, ani na kuchyňské lince. Na horním rámu oken nebyla pověšena žádná světýlka a nad dveřmi neviselo jmelí. *Cvak*, rozsvítilo se a do místnosti vešla žena, prokřehlá dlaně třela o sebe.

„Postavím vodu na čaj,“ zavolala za sebe do předsíně, kde se muž snažil promrzlými prsty povolit uzel na kulatých tkaničkách.

„To bys byla hodná,“ odpověděl hlasem, který v sobě nenesl ani špetku náklonnosti, nic než chlad. Zul si boty, navlékl se do papučí a došel do kuchyně. Vůně už toho ale měla dost. Byla ochotná přijmout, že si jí nevšimli tam venku, kde se snad snadno ztratila mezi pečenými kaštany a vánočním punčem, plátky pomerančů visícími na nitkách natažených od jedné staré plynové lampě ke druhé a trdelníkem, co se prodával na každém rohu – ale *tady*? V té střídmosti, kde – a za to by se klidně vylila do ohně – byla jediné aroma? Pevně stiskla oční víčka a co nejrychleji se začala točit kolem dokola kolem své osy, až vypadala jako větrný vír. Jako Klárka v Louskáčku procupitala celou místností. Jednou, dvakrát, třikrát, čím dál tím pomaleji, až konečně, celá vyčerpaná, klesla na okenní římsu. Cítila, že se pomalu vytrácí, že ač se to zdá býti nemožné, začíná kondenzovat na okenní tabulce, proměňovat se v drobné kapičky na skle, a že za nedlouho zmizí docela.

„To je zvláštní,“ sraštil muž obočí. Žena se k němu otočila s tázavým výrazem v obličeji. „Zdalo se mi, jako bych tu cítil svařené víno.“ Žena přikývla a nervózně se zasmála. „Karin?“ zeptal se a vyhýbal se jejímu pohledu. „Myslíš, že tu ještě zbylo nějaké koření...?“ „Johanne, snad po mně nechceš, abych udělala svařák?“ zeptala se nevěřicně. „Nemusíš kvůli tomu hned dělat cavyky!“ obořil se na ni. „Co je sakra špatného na tom, když si chce chlap po celým dni na mraze dát hrnek něčeho, co ho trochu zahřeje?!“ Odvrátila se od něj, stoupla si na špičky a začala v nejvyšší z poliček staré dřevěné kredence hledat skořici, hřebíček a badyán.

Seděli naproti sobě u jídelního stolu, každý z nich nad plecháčkem nápoje plného slibů, že jednoho dne to bude všechno zase normální, i když už si ani jeden z nich pořádně nepamatoval, co to vlastně znamená. V rukou příbor, na talíři párek v bramborové placce. Třetí talíř v čele stolu byl prázdný. Tento zvyk si tvrdošijně prosadila, nehodlala se ho vzdát.

Jedli zvolna a potichu, dívali se do prázdna, někam za ramena toho druhého. *Crrr* – zvuk zvonku ostře přerušil ticho. První u dveří byla samozřejmě neposedná Vůně, posílená párou nad plecháčky, znovuzrozená. Ale ještě, než stihla nahlédnout do kukátka, přispěchala ke dveřím Karin a otevřela dveře dokořán. Na chodbě stál otrhaný muž. Tvář měl zarostlou tvrdým strništěm, ruce mozolnaté a záda shrbená pod tíhou velkého zeleného ruksaku, po jehož stranách na provázkách visely zavařovací sklenice.

„Dobrej večer, mladá paní,“ smekl pletenou čepici, „slušně vás prosim, už čtyry tejdny sem neměl pořádný jídlo a teplej čaj.“ Jeho vlídné modré oči žádaly o teplo rodinného krbu. „Kdo je to?“ objevil se Johannes v předsíni, nepřátelským pohledem si změřil cizince a vzal svou ženu ochranně kolem pasu. „Tulák,“ řekla, a jeho výraz ztvrdl. „Je čas Vánoc, má hlad. Pozveme ho dál.“

„Neznáme ho, Karin. Vždyť přeci víš, že cizí lidi –“

„Jak jsem řekla, Johannesi. Kdy je lepší období poskytnout pomoc těm, kdo se nezdráhá o ni poprosit,“ trvala na svém.

„Jak myslíš,“ stáhl Johannes rty do úzké linky a odebral se zpátky k chladnoucí večeři.

„Pojďte, prosím vás, dál,“ usmála se vřele Karin na rozpačité se tvářícího tuláka a ustoupila ode dveří, aby mohl vstoupit. „Nevím, jak bych vám poděkoval,“ smekl klobouk a neohrabaně si začal rozepínat kabát.

„Ale prosím vás, rádi budeme mít společnost, dneska obzvlášť.“

„Váš muž nevypadá, že by vaše pocity zrovinka sdílel.“

„Ach ano, Štědrý den je u nás spíše období smutku,“ přelétl ji přes tvář stín.

„Tak spust'te, pane. Co vás nutí, toulat se zrovna dneska, sám a právě tady?“ zeptal se Johann, když už mu začalo připadat ticho moc tíživé, a vložil si do úst další sousto.

„Manželka mi zemřela při porodu, je to osm let. Milovala Vánoce,“ začal tulák, vidličku na půli cesty k ústům. „Rok na to mi zubatá sebrala jediného syna. Zápal plic – to si dovedete představit, co to s člověkem udělá,“ odmlčel se.

Karin očima vyhledala ty Johannesovy, a když zjistila, že ji pozoruje, pohlédla jinam, rychle, jako člověk ucukne rukou, když vezme do rukou horký plech. Nechtěl, aby Johannes poznal, že myslí na to samé, co on. Na malé růžové botičky a žluté sukýnky zamčené vedle. V pokoji, na jehož poličkách se už tři dlouhé zimy usazoval prach. Na neposedné pramínky zrzavých vlasů, které jí vyklouzávaly z rukou, když se je snažila zaplést do cůpků. Na to, jak svírala malou ručku v té své, když byla noc plná černých mūr. Na těch osm let, jejich malé nekonečno, které tak náhle skončilo. Povzdechla si. Jak se za tu dobu s Johannesem odcizili.

„Tolikrát sem se modlil, aby skončilo i to moje trápení. Dny jsem probřečel, že se mi motala hlava jak nikdy, a to sem v sobě neměl ani promile,“ lokl si svařeného vína a pokračoval: „A pak sem si jednoho dne řek: Børge, co by ti na tohle řekla Anja, vidět tě takhle sesypanýho? Dyť to, co se stalo, neznamená, že už se v životě nesmim zasmát, natož abych se za to pak styděl a zpytoval svědomí... A tak se každé rok začátkem adventu seberu a toulám se na jejich památku. Chodím tam, kam sme spolu chodili na nedělní vejlety a vzpomínám – na ty dobré časy, i na ty horší – to víte, děkuju Bohu, že mě s nima nechal strávit aspoň trochu toho času, co tu každé z nás na světě má. A pokaždý, když se mi vybaví něco dalšího, zavru si ty vzpomínky do sklenice vod mléčnejch karamel – po těch se moh' syn utlouct – a tu hodim do báglu, abych na nic z toho nezapomněl. No však se podívejte,“ odšoupl se od stolu tak prudce, až židle zaskřípala o podlahu, a došel k topení, kde měl opřený batoh.

Zvědavá Vůně Svařeného Vína, která se doposud vznášela ve slabém světle lustru a hltala každé jeho slovo, chvatně slétla a nakoukla mu přes rameno. Zatímco Børge vyndával z batohu jednu sklenici po druhé, Karin se jemně dotkla Johannesova předloktí. Se ztrápeným výrazem ve tváři k ní vzhlédl. „Vidíš? Nemusí to tak být napořád,“ zašeptala tak tiše, že kdyby Johannes nestrávil čtvrtinu doby oběžné dráhy Halleyovy komety po jejím boku, stěží by jí rozuměl, neslyšel by nic jiného než cinkot tulákových sklenic. „Nedokážu si představit, co bych bez tebe dělal, co bych dělal, kdybych ztratil i tebe,“ překryl její vyhublé prsty svou dlaní. Ta nejhezčí slova, která od něj slyšela za posledních pár let.

„Tohle je větvička jmelí, pod kterým mi Anja dala poslední pus,“ pozvedl jednu ze sklenic do výšky očí. „A tohle je stránka z knížky, ze které malýmu předčítala každý Vánoce, i když už na to byl velkej,“ otočil v prstech další. „Ale moje nejoblíbenější sou vůně,“ řekl nakonec a pohlédl ke stolu. Johannes seděl zády k němu, ramena svěšená, zato Karin se konečně zvedla, aby si sbírku prohlédla zblízka.

Skleničky byly menší, na každé z nich byl štítek s jednoslovným popisem vůně, vevnitř barevná mlha. Karin užasle přela ukazovákem po víčku ozdobeném rolničkami. Když sklenici opatrně zvedla, aby si přečetla štítek, vesele zacinkaly. Připomnělo jí to to nekonečné čekání na rozbalování dárků ve Štědrý den.

„Chybí tady to jejich kouzlo, co?“ zeptal se soucitně Børge. „Co prosím?“ „Držíte Vůni Vánoc.“ Otočila sklenici párkrát v ruce. Mlha uvnitř už nebyla jen tmavě červená jako předtím, objevily se v ní malé zlatavé hvězdičky, bílé kuličky připomínající sněhové koule a zelené třpytky, které vypadaly jako posypky na cukroví a jehličí zároveň a celý mlžný útvar byl ledabyly obvázan okrovou stuhou.

„Můžu?“ zeptala se, a když tulák kývl na souhlas, odšroubovala víčko a celá kuchyň začala být směsicí vůní, až se v nich Vůně Svařeného Vína málem ztratila.

Perníčky, kokosky, skořicovní šneci právě vytažení z trouby. Johannes se zvedl a jako v mrákotách došel ke Karin.

Skořice, muškátový oříšek, kardamom. Otočil ji tváří k sobě, vzal její ruce do těch svých a pomohl jí vstát.

Vanilkový cukr, zázvor a horká čokoláda se šlehačkou posypaná kakaem. V hrobovém tichu začali tančit na hudbu, kterou měli oba vepsanou v srdcích, v duších.

Vaječný likér, křížaly a smrcí. Dveřní panty zlehka vrzly, jak se tulák Børge s batohem plným ostatních vzpomínek vydal zpět do noční samoty. Vyšel do prázdné ulice a na křižovatce se ještě jednou ohlédl. Mezi rozsvícenými okny vyhledal to, které svítilo nejtepleji. Právě

v tomto okně bylo teplo domova nejsilnější. Zdálo se mu, jako kdyby je pořád viděl tančit, vzpomněl si na sebe a svou ženu.

Pomerančová kůra, sušené seno v jesličkách... a Vůně Svařeného Vína, která se mu přítulně motá kolem nohou.

Jméno: Amálie Košinová

Věk: 16 let

Adresa: Majakovského 463/19, Karlovy Vary 360 05